



DET KONGELIGE  
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Næringsministeren

Stortingets president  
Stortinget  
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2051-15

4. april 2024

## Spørsmål nr. 1507 til skriftlig besvarelse vedr. tiltak for å redusere byråkratiet for næringslivet

Jeg viser til brev av 11. mars 2024 fra Stortingets president med spørsmål nr. 1507 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland.

### Spørsmål

Kan statsråden gi en detaljert oversikt over hvilke tiltak som regjeringen har gjort for å redusere byråkratiet for næringslivet, og hvilke av regjeringens tiltak som har medført økte økonomiske byrder for bedrifter og selskaper, og basert på det gi et anslag for den samlede nettokostnaden for næringslivet.

### Begrunnelse

Viser til statsrådets svar på spørsmål 210 (2023-2024) hvor det opplyses om at regjeringen jobber med en oversikt over tiltak som har medført, eller vil medføre, vesentlig merarbeid for næringslivet. I samme svar skriver statsråden også, at av 279 forslag som Regelrådet vurderte i 2022, innebar kun 58 en netto besparelse.

I Hurdalsplattformen lover regjeringen å redusere byråkrati med 11 milliarder kroner gjennom forenklinger for næringslivet. Næringsministeren har uttalt at det er et krevende mål, men at regjeringen over halvveis i perioden har redusert næringslivets utgifter med i underkant av 2 milliarder kroner.

NHO har i en medlemsundersøkelse fått tilbakemelding om at kun 0,3% av deres medlemmer opplever å ha fått redusert byråkrati byrde i perioden. Mens 63% oppgir at de nå opplever en økt byråkrati byrde.

## Svar

Forenkling i regelverk og digitalisering frigjør ressurser og gir økt konkurransekraft for norske bedrifter. Derfor har regjeringen satt et ambisiøst mål om at forenklinger skal spare næringslivet for 11 milliarder kroner innen 2025.

Mange tiltak har et langt utviklingsløp. Det kan også ta tid etter lansering før gevinstene kommer. Ulike regjeringer må derfor normalt dele på æren for forenklinger og ansvaret for nytt regelverk som øker rapporteringsbyrden. Flere tiltak som medfører merarbeid og økte økonomiske byrder for virksomhetene i denne stortingsperioden, er kjennetegnet ved at arbeidet ble igangsatt av den forrige regjeringen. Tilsvarende er det mange forenklingstiltak som ferdigstilles under denne regjeringen, der arbeidet ble startet av den forrige regjeringen.

### *Forenklingstiltak*

Nærings- og fiskeridepartementet fører en oversikt over ulike myndigheters forenklingstiltak. Tabell 1 i vedlegget viser 28 tiltak som er gjennomført eller som er i prosess, og der forenklingsgevinsten for næringslivet er estimert. Vi har så langt identifisert forenklingstiltak som, på usikkert grunnlag, kan gi om lag 3,6 mrd. kroner i årlige besparelser. Når det gjelder tiltak i prosess, er det kun tatt med tiltak som helt eller delvis kan ferdigstilles i denne stortingsperioden, og der gevinster etter planen senest kommer i 2026. Men her må jeg ta forbehold om at for enkelte av tiltakene kan det vise seg at gevinstrealiseringen skjer senere. Forenklingsregnskapet, dvs. hvilke tiltak som inngår og estimerer på disse, oppdateres løpende frem mot 2026 etter hvert som informasjons- og erfaringsgrunnlaget blir bedre.

I tillegg har departementet så langt, med stort og smått, registrert 75 andre forenklingstiltak som er gjennomført, i prosess eller er under vurdering. En del av disse vil bli estimert.

### *Nye byrder*

Tabell 2 i vedlegget viser en oversikt over tiltak som antas å medføre økte økonomiske byrder av en viss størrelse for berørte virksomheter. Listen er utarbeidet av departementet i samarbeid med Regelrådet, og rådet har avgitt uttalelser til de fleste av disse tiltakene. Det er tale om tiltak som er gjennomført eller som er under behandling etter høring. En del av tiltakene er bransjespesifikke, som taksonomiforordningen, og en del gjelder kun for store virksomheter, som bærekraftsdirektivet. Listen vil neppe oppfattes som uttømmende. Spesielt vil det kunne være en del sektorspesifikt regelverk som ikke er fanget opp. Det er videre et betydelig innslag av skjønn når man setter opp en slik liste.

De nye reglene om kjønns sammensetning i styret (endringslov til foretakslovgivningen mv., i kraft 1.1.2024) vil – som de fleste nye regler – kunne medføre noe merarbeid for en del, i alle fall første gang som reglene må etterleves. Aktsomhetsdirektivet (direktivforslag 23.2.2022) er ikke tatt med siden det for tiden er usikkert om, og i så fall når, det vil bli innført. Ser vi på tiden før denne stortingsperioden, kan hvitvaskingsloven (2018), personopplysningsloven (2018), reglene om aktivitets- og redegjøringsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven (2020) og åpenhetsloven (2021) nevnes som eksempler på tiltak som medfører merarbeid og økte økonomiske byrder for næringslivet.

*Om begrepet «nettokostnad for næringslivet»*

Regelverk og rapportering er etablert for å ivareta sentrale samfunnshensyn. Arbeidet med forenkling dreier seg om å fjerne *unødvendige* byrder, for eksempel rapportering som kan gjøres enklere uten at det går ut over måloppnåelsen. Når Stortinget har vedtatt, kanskje enstemmig eller med et bredt flertall, at det er nødvendig med ny rapportering for å oppnå målet med ny regulering av samfunnsmessig stor nytteverdi, kan jeg ikke se at rapporteringskostnadene skal trekkes fra i et forenklingsregnskap; det er ikke tale om unødvendig rapportering.

Vi har ingen tallfesting av kostnader for næringslivet ved hvert enkelt foreslått eller vedtatt regelverk. Tabell 2 må imidlertid kunne anses som en oversikt og synliggjøring av tiltak som har medført, eller vil medføre, vesentlig merarbeid og/eller økte økonomiske byrder for berørt næringsliv. En slik oversikt omtalte jeg som kjent i mitt svar på spørsmål nr. 210 (2023–2024) som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Hofstad Helleland.

Med vennlig hilsen



Jan Christian Vestre

## Vedlegg

Tabell 1: Oversikt over estimerte forenklingstiltak per 20. mars 2024. Estimert i mill. kroner.

Nr.	Tiltak	Dep.*	Status**	Estimat***
1	Rapportering om felt og funn til Sokkeldirektoratet – digitalisering av RNB-prosessen	ED	4	35
2	Økt grense for direkte utgiftsføring	FIN	8	21
3	Skattemeldingen – ny digital løsning for næringsdrivende, lønnsmottagere og pensjonister	FIN	7	342
4	Digital grensepasseringsløsning	FIN	7	300
5	Fremtidens innkreving	FIN	7	100
6	Nytt system for oppstart og registrering av merverdiavgift (Memo)	FIN	7	62
7	Forenklingstiltak i Statistisk sentralbyrå	FIN	7	3
8	Endring av størrelsesgrenser i regnskapsloven	FIN	6	48
9	Ny ordning med ett utleggstrekk - avvikling av manuell håndtering	FIN	5	528
10	Oppbevaring av regnskapsmateriale i utlandet	FIN	4	10
11	Digitale anmeldelser	JD	4	15
12	Oppdatering av matrikkelen – mer fullstendig og bedre tilgang til eiendomsinformasjon, samhandling med IKT-systemer	KDD	7	100
13	Oppgjør etter dødsfall (DSOP Finans)	DFD	7	70
14	Leverandørportal til tilgjengelighetserklæringen	DFD	4	40
15	Landbrukslån – søknad og innvilgelse digitaliseres etter mønster av samtykkebasert privatlån (OPS landbruk)	LMD	7	45
16	Bondens dashboard – digital helhetlig beslutningsstøtte for bonden og hans samarbeidspartnere via Altinn (OPS Landbruk)	LMD	4	100

17	En enklere og mer effektiv eiendomsoverdragelse - digitalisering av egenerklæringsskjema etter konsesjonsloven ved eiendomstransaksjoner	LMD	4	66
18	Økte terskelverdier for revisjonsplikt	NFD	8	160
19	Sjøfartsdirektoratet - forenklingstiltak	NFD	8	6
20	Ny registerplattform for Brønnøysundregistrene (BR-SYS) - inkl. digitalt løsreregister	NFD	7	232
21	Digitale helsesertifikater fra Mattilsynet	NFD	7	85
22	Virkemiddelapparatet 2.0 – Én vei inn	NFD	7	39
23	Utvidet innsyn i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret - søkbarhet på fødselsnummer og d-nummer	NFD	6	100
24	Brukervennlige registertjenester (BVR)	NFD	4	143
25	Digitale selskapsendringer (videreføring av Digital selskapsetablering)	NFD	4	67
26	Maskinell rapportering til register for reelle rettighetshavere	NFD	4	20
27	Digitale informasjonstjenester hos Statens vegvesen	SD	8	770
28	Vegportalen - digitalisering av veglister	SD	4	100
	Sum			3 607

\* Departementsforkortelser: ED: Energidepartementet, DFD: Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, FIN: Finansdepartementet, JD: Justis- og beredskapsdepartementet, KDD: Kommunal- og distriktsdepartementet, LMD: Landbruks- og matdepartementet, NFD: Nærings- og fiskeridepartementet, SD: Samferdselsdepartementet.

\*\* Status-kategorier: 4: Under arbeid, 5: Høring, 6: Forslag fremmet, 7: Vedtatt, under gjennomføring, 8: Gjennomført. Det er tatt med tiltak som helt eller delvis kan ferdigstilles i stortingsperioden 2021–2025, og der gevinster etter planen senest kommer i 2026. Det tas forbehold om at for enkelte av tiltakene kan det vise seg at gevinstrealiseringen skjer senere.

\*\*\* Enkelte forenklingsgevinster er estimert på usikkert grunnlag. Forenklingsregnskapet, dvs. hvilke tiltak som inngår og estimerer på disse, oppdateres løpende frem mot 2026 etter hvert som informasjons- og erfaringsgrunnlaget blir bedre.

Tabell 2: Tiltak som antas å føre til økte økonomiske byrder for berørte virksomheter

Tiltak	Merknad
Lov om register over reelle rettighetshavere	Kunngjort 1.3.2019. Forskriften kapittel 1 og 2 og § 4-1 første punktum trådte i kraft 1. 11.2021. Øvrige deler av forskriften trer i kraft når departementet bestemmer.
Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren mv. - gjennomføring av offentliggjøringsforordningen og taksonomiforordningen	I kraft 1.1.2023.
Avfallsforskriften - utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall	I kraft 1.1.2023.
Produktforskriften - omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart og omsetningskravet for ikke-veigående maskiner	I kraft 1.10.2023.
Skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser	I kraft 1.1.2024.
Regler om global minimumsbeskatning i norsk rett (pilar 2) – innføring av lov om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern (suppleringskatteloven)	I kraft 12.01.2024 med virkning fra og med inntektsåret 2024.
Bærekraftsdirektivet	Gjennomføres etter planen i norsk rett i 2024.
Forslag om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel	Under behandling.